

A Sunt igitur symphoniae quinque, id est *διὰ τεσσάρων, διὰ πέντε, διὰ πέντε, διὰ πέντε, διὰ πέντε* *διὰ πέντε, διὰ πέντε, διὰ πέντε, διὰ πέντε, διὰ πέντε*. Sed hic numerus symphoniarum ad musicam pertinet, quam uel flatus humanus intendere, uel capere potest humanus auditus. Ultra autem extendit harmoniae coelestis accessio. i. usque ad quater *διὰ τεσσάρων* & *διὰ πέντε*. Nunc interim de his quas nouimus, differamus. Symphonia diatessarō constat de duobus tonis & semitono, ut minutias quae in additamento sunt, relinquamus, ne difficultatem creemus: et fit ex epitrito. Diapente constat ex tribus tonis & hemitono: & fit de hemiolo. Diapason constat de sex tonis: & fit de duplari. Sed *διὰ τεσσάρων* & *διὰ πέντε* constat ex nouem tonis & hemitono, & fit de triplari numero. Dis autem diapason continet tonos duodecim, & fit ex quadruplo.

Symphoniae quinque.

B Plato quem in modum animam mundi ex numeris fabricatam esse docuerit. Et quod hinc etiam probari possit concentum quendam esse caelestium corporum. Caput .II.

Hinc & Plato postquam Pythagoricae successione doctrinae, & ingenij proprii diuina profunditate, cognouit nullam esse posse sine his numeris iugabilem competentiam, in Timaeo suo mundi animam per istorum numerorum contextionem ineffabili prouidentia dei fabricatoris instituit. Cuius sensus si huic operi fuerit appositus, plurimum nos ad uerborum Ciceronis, quae circa disciplinam musicae uidentur obscura, intellectum iuuabit. Sed ne (quod in patrociniū alterius expositionis adhibetur) ipsum per se difficile credatur, pauca nobis permittenda sunt, quae simul utriusque intelligentiam faciant lucidiorē. Omne solidum corpus trina dimensione distenditur. Habet enim longitudinem, latitudinem, profunditatem. Nec potest inueniri in quolibet corpore quarta dimensio, sed his tribus omne corpus solidum continetur. Geometrae tamen alia sibi corpora proponunt, quae appellantur mathematica, cogitationi tantum subiicienda, non sensui. Dicunt enim punctum corpus esse indiuiduum, in quo neque longitudo, neque latitudo, neque altitudo deprehendatur, quippe quod in nullas partes diuidi possit. Hoc protractum efficit lineam. i. corpus unius dimensionis. Longum est enim sine lato, sine alto, & duobus punctis ex utraque parte solam longitudinem terminantibus continetur. Hanc lineam si geminaueris, alterum mathematicum corpus efficies, quod duabus dimensionibus aestimatur, longo latoque, sed alto caret. Et hoc est quod apud illos superficies uocatur: punctis autem quatuor continetur. i. per singulas lineas binis. Si uero haec duae lineae fuerint duplicatae, ut subiectis duabus duae supponantur, addicietur profunditas, & hinc solidum corpus efficietur. quod sine dubio octo angulis continebitur, quod uidemus in tessera, quae Graeco nomine cubus uocatur. His geometricis rationibus applicatur natura numerorum. Et μονάς punctum putatur, quia sicut punctum corpus non est, sed ex se facit corpora, ita monas numerus esse non dicitur, sed origo numerorum. Primus ergo numerus in duobus est, qui similis est lineae, de puncto sub gemina puncti terminatione productae. Hic numerus, duo, geminatus, de se efficit quatuor, ad similitudinem mathematici corporis, quod sub quatuor punctis longo latoque distenditur. Quaternarius quoque ipse geminatus, octo efficit: quod numerus solidum corpus imitatur: sicut duas lineas diximus duabus suppositas, octo angulorum dimensione integrā corporis soliditatem creare. Et hoc est quod dicitur apud geometras: bis bina bis, corpus esse iam solidum. Ergo a pari numero accessio usque ad octo, soliditas est corporis. Ideo

d iij inter